

Községünkről ...

2007. május 18.

Helesfa Baranya megye aprófalvai közé tartozik. Péctől 25 km-re, a szentlőrinci kistérségben, a Mecsek nyugati lábánál helyezkedik el. Megközelíthető dél felől a 6-os számú főközlekedési útról – Pécs és Szigetvár között – Szentlőrincnél észak felé fordulva. Cserdi és Bükkösd települések között bekötőút vezet a faluba. Északkelet felől a 66. számú útról Oroszlórról közelíthető meg.

A település neve az írott forrásokban az 1332-1335 közti időből való pápai tizedjegyzékben bukkant fel először Heleusfolua alakban. A török hódoltság ideje alatt folyamatosan lakott magyar falu volt, lakói azóta is többségében magyarok. A XIX. század közepén kezdett a németység betelepíteni a környező németajkú településekről, a század végére arányuk 75 fővel elérte a 10 százalékot.

A község barokk templomát 1722-ben Szent Péter és Pál apostolok tiszteletére szentelték fel. Többszöri restaurálás után mai formáját 1828-ban kapta. A XVIII. században épült a Nádosyak kastélya, amelyet egy 20 holdas park vesz körül. Itt sétálva számos ritkasággal találkozhat az idelátogató, a park természetvédelmi terület. A kastély ma a megyei közgyűlés által fenntartott szociális otthon.

Helesfa 130-140 m-es magasságban, egy déli lejtésű domboldalon található, keleti határában folyik a Bükkösdi-víz. A település teljes közigazgatási területe 9,87 km², ebből a belterület 43,2752 ha, a külterület pedig 943,4612 ha.

A falu kétutcás, ami lényegében mindvégig a Fő utca. Van egy Alsó- és Felsőfalva, s van egy szőlőhegyi rész. Az egész településen megtalálhatók a hagyományos hosszházas elrendezésű falusi lakóház típusok. Ebben a környezetben a kertvárosias, szabadonálló, széles, emeletes lakóépületek idegen elemként jelennek meg.

A katolikus templom környezete településközponti vegyes területbe, a meglévő ill. beépítésre szánt területek pedig egységesen falusias lakóterületbe sorolhatók. Kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területeket a településszerkezeti terv a Cserdi felé eső, DK-i részén jelöl. Jelenleg a településen található lakások száma 127.

Jellemző a hagyományos falusias környezet. Megtalálhatóak a jó állapotban fennmaradt nyers-tégla felületképzésű gazdasági épületek, melyek helyi védelem alá helyezettek.

A Szent Péter és Pálról elnevezett római katolikus templom országos védelem alatt áll. Az itt található kálváriát a hagyomány szerint Nádosy Imre ajándékozta a falunak. A stációkon található domborművek a pécsi Zsolnay-gyárban készültek.

A község főterén elhelyezkedő szoborkertben kereszt, I. és II. világháborús emlékmű, egy Zsolnay huszárszobor található.

A Depo elnevezésű helyről, ahol régen a bort gyűjtötték össze, több pince is fúródik a domb mélyébe. A hagyomány szerint Vörösmarty Mihály az egyik pince ajtájára véste nevét.

A Nádosy-telepet egy 20 hektáros park veszi körül. Az arborétum védett, de látogatható. A telepen található déli Nádosy-Mattyasovszky kastély 1890 körül épült, az északi kastélyt 1863-64-ben építették. A kastélyban ma pszichiátriai gondozottakat ápolnak.

Helesfa közigazgatási területén 2 db nyilvántartott és 3 db azonosítatlan régészeti lelőhely található. Helesfa úthálózatának hossza 24,4 km, ebből 6,375 km kiépített. Önkormányzati tulajdonukban lévő hányaduk 78 %.

A település tömegközlekedési eszközökkel, busszal és vonattal is megközelíthető. A busz két helyen áll meg. Cserdi községgel közös vasútállomása van a Dombóvár-Pécs vasúti fővonalon. A megyei településrendezési tervben szereplő kistérségi kerékpárút tervezett nyomvonala a 6. számú főút felől, Helesfa belterületén áthaladva halad tovább Sásd-Dombóvár, illetve Dinnyeberki irányába.

Helesfa lakosságának száma 571 fő, ebből a belterületen és a külterületen (Nádosy-telep) élők arányának megoszlása 355 ill. 216 fő. A lakosságszám stagnálónak mondható.

Középületek közül Helesfán található a Dinnyeberki községgel közösen fenntartott körjegyzőség, ezen kívül teleház postával és könyvtárral, egy házasságkötő terem, orvosi rendelő, kultúrház, rendezvényterem található a falu központjában.